

olvasólecke

Kurzus címe	Alternatív vitarendezés
A gyakorlat témája	A peres eljárás
Feldolgozás ideje	kb. 20-25 perc
Oktató	Dr. Rúzs Molnár Krisztina egyetemi docens

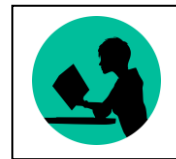
1. Ismétlés

Mit jelent az alternatív szó az alternatív vitarendezés fogalomban?
Munkaügyi viták megoldásának lehetőségei

2. A peres eljárás

Bevezetesként jogesetmegoldás – GYAKORLATI RÉSZ

Az alternatív vitamegoldás egyik viszonyítási pontját a bíróság előtti peres eljárás igénybe vétele jelenti. A jogi tanulmányaik során sok jogesetet oldottak meg eddig. Az alábbiakban egy munkaügyi tényállást¹ talál. Gondolja át, hogyan oldaná meg az esetet a szükséges jogszabályok felhasználásával.

---

¹ A jogeset Gyulavári Tamás: Munkajogi feladatok és jogesetek című gyakorlókönyvéből való (ELTE Eötvös Kiadó, 2013).

Olvasólecke

Busz Aranka asszisztensi munkakörben dolgozott egy építőipari cégnél. Munkáltatója 2012. november 15-én azonnali hatályú felmondással megszüntette munkaviszonyát. Az indoklás szerint Aranka súlyosan gondatlanul kezelte a munkakörébe tartozó kiemelt fontosságú feladatokat, amikor november 10-én egy különösen fontos pályázati anyag összeállítását és postára adását elmulasztotta. Az indoklás arra is utalt, hogy az elbukott pályázattal tovább romlott a cég perspektívája, így amúgy is szükséges lenne egy vagy két munkatárs elbocsátása.

Busz Aranka munkaköri leírása szerint az asszisztens kötelessége a nagyobb projekteknél egyeztetni az érintett osztályok között, és biztosítani, hogy határidőre mindenki leadja a szükséges anyagokat, majd az összerendezést követően postai úton továbbítani kell azokat.

Aranka az elmúlt hónapban két esetben is egyeztetést kezdeményezett vezetőinél, mivel munkaterhét elviselhetetlennek érezte. Erre az egyeztetésre nem került sor.

A későn postázott pályázati anyag egyébként csak a munkaidő vége előtt alig 10 perccel készült el, bár Aranka telefonon többször sürgette az érintett osztályokat a leadással. A postára adásra csak másnap reggel került sor.

Gondolja át mind a munkavállaló, mind a munkáltató nézőpontból, jogszerű-e az azonnali hatályú felmondás. Munkaügyi per esetén a tényállás mely elemeit vizsgálná részletesen a bíróság?

Foglalja össze a lépéseket, amelyeket a jogeset megoldása során követett!

ELMÉLETI RÉSZ

A peres eljárás jellemzői

Ha végül perre kerül sor, arra készülünk, hogy az eljárás – természetéből adódóan – kontradiktórius, egyfajta verseny áll fenn a felek között, hogy kinek sikerül jobban, így ezzel együtt a másik kárára bizonyítania az igazát. Tudjuk, hogy miután a felperes megindította az eljárást, az alperes részéről az ebben való részvétel nem önkéntes. A peres eljárásnak szinté velejárója, hogy főszabály szerint az eljárás nyilvános és a felek helyett legtöbbször jogi képviselő jár el. Jogi relevanciával bíró kérdés(ek) állnak a középpontban, a beadványban (keresetlevél és viszontkereset vagy ellenkérelem) ennek megfelelően kell megfogalmazni a másik féllel szembeni követelést. A bíróság e jogkérdésekben dönt, ez a feladata.

További jellemző még, hogy a bíróság a kereseti kérelemhez kötött, az eljárás során, ill. az ítéletében nem terjeszkedhet azon túl. Az egész folyamat kötött, részletesen szabályozott eljárási szakaszokból áll, amelynek végén a bíróság ítéletet hoz. Arra, hogy mely bíró vagy bírák járnak el az ügyben, a feleknek nincs ráhatása. A bírót az eljárási szabályoknak megfelelően

olvasólecke

jelölik ki. Az ügynek, illetve a peres eljárásnak a felekre gyakorolt hatása, a felek helyzete irreleváns az eljárás szempontjából.

Peres eljárás esetén lehetőség van jogorvoslatra, amelyet a megfelelő határidőben a megfelelő fórum előtt kell előterjeszteni. A jogorvoslat az eljárás során felmerülő (jogi, eljárási) hibák kiküszöbölésének eszköze. Nem-teljesítés esetére igénybe vehető járulékos eljárás, amelyet külön kell kezdeményezni, a végrehajtás. Ennek időtartamával tovább húzódik az ügy, és plusz költséget is jelent.

Ezek tehát a peres eljárás velejárói, jellemző jegyei.

A peres eljárás költségei – egy lehetséges változat

A peres eljárást egy meglehetősen költséges eljárási formaként tartjuk számon. Ha az előző jogeset bíróság elé kerülne, a következő kiadásokkal kellene számolni az egyik, ill. másik fél oldalán. Az alábbiakban a természetes személynél felmerülő kiadásokat tekintjük alapul.

- Közvetlenül pénzben kifizetendő költségek:
- Ügyvéd díjazása
- Eljárási illeték
- Utazási költség, telefonálás költsége
- Közvetetten felmerülő költségek
- Munkavégzés elmaradása miatt kiesett

jövedelem

- A peres eljárással (most ideértve a teljes jogorvoslat kimerítését), annak előkészítésével és végigvitelével eltöltött idő (amit másra lehetett volna fordítani)
- Pszichés-érzelmi költségek
  - Stressz és annak hatásai (rosszabb esetben orvos, pszichiáter, stb. költségek)
  - A családi, baráti kapcsolat megterhelődése
  - Hobbitevékenység korlátozódik
  - Munkahelyi teljesítmény csökkenhet
  - Életminőség romlása

Ezekkel a közvetlen és közvetetten felmerülő költségekkel lehet tehát kalkulálni.

Olvasólecke

Az alternatív vitarendezés kialakulásának mozgatói – az eltérő igények

Az alternatív vitamegoldás modern formáinak kialakulása idején az 1970-es években az Egyesült Államokban igyekeztek összeszedni azokat a tényezőket, amelyek az ügyfeleket egy peres eljárás folyamatában hátrányosan érintheti, amelyeket – esettől függően – szerencsés lenne kiküszöbölni. A gyűjtemény az amerikai eljárásjogra fogalmazódott meg, de mi is összegyűjthetjük azokat a kívánalmakat, amelyek a hazai peres eljárás egyfajta szolgáltatás-szemponturnó ügyfél-visszajelzésekként fogható fel.

A peres eljárás jelenleg adott tulajdonságaihoz, jellemzőihez képest mi lenne fontos a felek számára?

Olyan eljárásra vagy eljárási rendszerre, amely **kevésbé idő-, illetve költségigényes**. A költségtényező miatt vannak olyan szereplők a társadalomban, akik kénytelenek lemondani jogos igényük bíróság előtti érvényesítésének lehetőségéről.

Az **időtényező** szerepe mára egészen felértékelődött. Nemcsak a kereskedelemben és a nemzetközi magánjog területén alapvető a viták gyors elintézésének igénye, hanem egyéb magán-jogviszonyokban is. A két-hároméves pertartamok ma rendkívüli hosszúságúnak tűnnek, pl. 20 évvel ezelőttihez képest. Az ügyek mielőbbi lezárásának igénye minden szempontból szorítja a bíróságokat.

A vitában állók egy része tudatosabban keres megoldási lehetőségeket, és előfordul, hogy teljeskörű megoldást szeretne. Nem elég egy vita jogi részét lezárni, hanem annak más,

érzelmi és egyéb részeit is szeretnék „letenni”, ill. ha van más, nem jogi útra tartozó kérdés is az ügyben, arra is szeretnének megoldást találni. **Teljeskörű vitakezelés**, a vita minden elemének nyugvópontra kerülésével.

Fontos lehet az is, hogy az **eljárást** a felek **értsék**, maguk is tudják követni, saját maguk járassanak el, a szabályok nemtudása miatt ne kelljen képviselőt igénybe venni, ebből a szempontból legyen **ügyfélbarát**. Igényként fogalmazódhat meg, hogy mivel a felek életében valóban fontos az a helyzet, amelyre megoldást szeretnének, hogy anyagiakat és egyéb költségeket nem kímélve pert indítanak, az eljárásban az **ő személyük** is legalább olyan **figyelmet, körültekintést** kapjon, mint az ügy. Az is megfogalmazódhat, hogy **a felek közötti kapcsolat** legalább ne romoljon tovább, adott esetben életképes maradjon az eljárás alatt, illetve utána is.

Ahogy a munka világa átalakult, és a versenyszellemű munkavégzés kizárólagossága már a múlté, és a csapatban, **együttműködés** alapján történő munkavégzés is teret hódított, ez az igény vitamegoldás tereumát sem kerülte el. Lehet a bírósági eljárás kontradiktórus, de nem szükséges, hogy minden vitamegoldási forma erre a jellemőre épüljön.

Olvasólecke

Elképzelhető olyan helyzet is, amikor a felek szeretnék **megválasztani** azt a személyt, aki az ügyükben **3. személyként** eljár.

Az eljárás során felmerülhet az az igény is, hogy a felek részben vagy egészben **megtartásák** az ügy egyes vagy részkérdései fölötti **rendelkezést**.

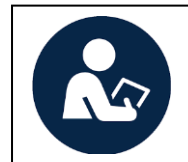

Vitarendezés-típusok, a főbb alternatív eljárásfajták az alfajok ismertetése nélkül (felsorolás)

- Tárgyalás (a felek a tisztázás, megegyezés szándékával párbeszédet folytatnak)
- Mediáció (választott 3. személy közbenjárása, aki megkönnyíti a felek tárgyalását)
- Döntőbíráskodás (választott 3. személy közbenjárása, aki eldönti a vitát)
- Peres eljárás (kijelölt 3. személy közbenjárása, aki eldönti a vitát)

3. Ellenőrző kérdések

A peres eljárásnak milyen a természete a vitarendezés tartalma, eljárásának lefolyása alapján?

Az ügyfél szempontjából milyen kritikai észrevételek fogalmazhatók meg a peres eljárással szemben?

Milyen tényezők váltak fontossá az alternatív eljárások természetének definiálása során?

Mit jelent a vitamegoldás teljes spektruma?

4. Feladat

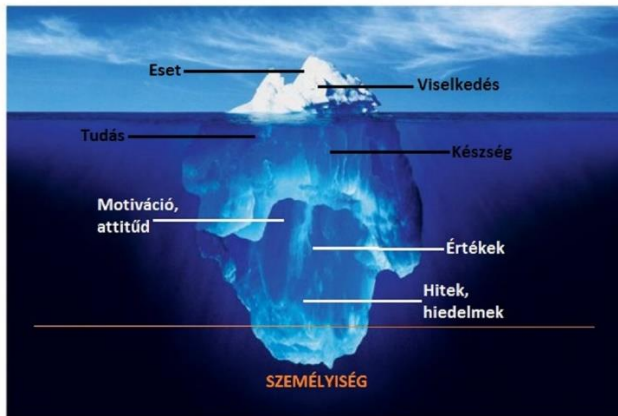
Házi feladat

Az alábbi képen megjelenített tényezők közül egy jogvita peres eljárás útján történő megoldása során melyekkel foglalkoznak? Miért?

olvasólecke

<http://humaninnovacio.blogspot.com/2016/02/szupervizio-mint-jeghegy-rejtett-resze.html>
2021. 04. 22

Letöltve:

Képek forrásának jegyzéke:

https://index.hu/gazdasag/2019/03/13/bunge_kitiltasi_botrany_itelethirdetes/

<https://www.origo.hu/gazdasag/20190521-mnb-forintbankjegy-csere.html>

<http://pinkolajfa.hu/es-az-ido-telik/>

<https://kp.hu/cimke/felkesz-haz/>

<https://hu.pinterest.com/pin/648799890048017198/>

<https://www.autonavigator.hu/cikkek/kenyelmesen-ulsz-jobb- lenne-rendesen/>

Jelen tananyag a Szegedi Tudományegyetemen készült az Európai Unió támogatásával.

„Az intelligens, fenntartható és inkluzív társadalom fejlesztésének aspektusai: társadalmi, technológiai, innovációs hálózatok a foglalkoztatásban és a digitális gazdaságban”)

Projekt azonosító:

EFOP-3.6.2-16-2017-00007

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE